

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten.

ACUTE STAPHYLOCOCCUS-SEPSIS

Prof. HULST spreekt in zijn klinische les¹ van raadsels in verband met de staphylococcus-sepsis. In zijn betoog komen echter nog enige raadsels voor, waaraan geen aandacht is besteed, terwijl zij toch van grote betekenis zijn. Het zij mij vergund hierop te wijzen.

Patiënte *A* deed thuis een staphylococcus-sepsis op en de verwekker bleek een staphylococcus, zeer gevoelig voor penicilline en streptomycine, doch weinig gevoelig voor Chloromycetine, Aureomycine en Terramycine. Dit is een uitzonderlijke vondst. Ten eerste is het veler ervaring dat staphylococci van buiten een ziekenhuis afkomstig nooit ongevoelig zijn voor de breed-spectrum-antibiotica en ten tweede is het een hoge uitzondering dat staphylococci die weinig gevoelig zijn voor de tetracycline-preparaten nog wel zeer gevoelig zijn voor penicilline. Ook patiënte *B* zou buiten het ziekenhuis een staphylococcus-infectie hebben gekregen die ongevoelig was voor de breedspectrum-antibiotica.

Wanneer deze twee vondsten juist zijn, zou men dus tegenwoordig ook buiten de ziekenhuizen staphylococci kunnen verwerven die resistent zijn tegen andere antibiotica dan penicilline, en dan is het staphylococcus-probleem, dat op het ogenblik in de ziekenhuizen zo'n zorg baart, niet alleen een ziekenhuis-probleem meer. Het zou daarom belangwekkend zijn te weten of de vermelde gevoeligheidsbepalingen, die op het eerste gezicht wat onwaarschijnlijk lijken, zijn herhaald en geverifieerd, en of ook de bron van deze twee infecties is opgespoord, aangezien dit epidemiologisch van grote betekenis is.

Literatuur: ¹L. A. HULST (1955) *N.T.v.G.* **99**, 2702.

Deventer, 12 september 1955

J. BIJLMER

Wij hebben de laboratorium gegevens van de patiënten *A* en *B* nog eens in onze cartotheek opgezocht en gevonden, dat uit een op 13 februari van patiënte *A* ingezette bloedcultuur *Staphylococcus aureus haemolyticus* werd gekweekt, die gevoelig was voor penicilline en streptomycine en *weinig* gevoelig voor Aureo- en Terramycine, en Chlooramphenicol, in overeenstemming met wat op bl. 2703 regel 6 en 7 is vermeld.

Uit het ingezonden stuk van BIJLMER blijkt niet, of er voor hem verschil bestaat tussen *weinig* en *niet* gevoelig; hij gebruikt beide uitdrukkingen door elkaar. Nu is een staphylococcus, die werkelijk *ongevoelig* is voor tetracycline-preparaten betrekkelijk zeldzaam (ongeveer 10 pct); gevoelig in klinische zin echter zijn slechts 30 pct, terwijl de resterende 60 pct als weinig gevoelig moeten worden gekwalificeerd.

In het hier bijgevoegde tabelletje is slechts onderscheid gemaakt tussen „gevoelig” resp. „weinig” of „niet gevoelig”, aangeduid met + resp. -. In de hier bedoelde zin — en dat is toch, waar het in de kliniek om gaat — is het vóórkomen van de combinatie van gevoeligheid voor penicilline met geringe of ongevoeligheid voor tetracyclines toch blijkbaar niet zo heel zeldzaam. Wel gaat in 45 pct van de gevallen de verminderde gevoeligheid voor penicilline met die voor Terramycine samen. De zonder twijfel niet zeer grote nauwkeurigheid van de plaatmethode doet aan deze feiten weinig toe of af.

Dat patiënte *B* buiten het ziekenhuis een infectie opliep met een voor Terramycine inderdaad zeer weinig gevoelige stam, moge collega BIJLMER niet al te zeer verbazen, aangezien hier aan zijn eis betreffende het gelijktijdig vóórkomen van penicilline- en tetracycline-ongevoeligheid tenminste is voldaan. Dat dergelijke gevallen epidemiologisch belangwekkend kunnen zijn, ben ik natuurlijk geheel met hem eens.

Het moge intussen duidelijk zijn geworden, dat er bij ons geen aanleiding tot „herhaling en verificatie” heeft bestaan.

Gevoeligheid van 100 stammen Staphylococcus aureus haemolyticus, bepaald volgens de methode Roskilde:

Chlooramphenicol	+	+	+	+	—	+	+	—	+	—	—	+	—	—	—
Penicilline	+	+	+	—	+	+	—	+	—	+	—	—	+	—	—
Streptomycine	+	+	—	+	+	—	+	+	—	—	+	—	—	+	—
Terramycine	+	—	+	+	+	—	—	—	+	+	+	—	—	—	+
Aantal	10	10	1	8	0	0	16	11	11	0	0	13	1	5	3

Hierin betekent + remmingszone \geq 30 mm, en — remmingszone $<$ 30 mm.

Utrecht, 5 oktober 1955

L. A. HULST